

ESTEZET

L.Dz. 353/41

kopie

353

New York, dnia 7 grudnia 1941 r.

Sprawa: Organizacja placówki
w Płdn.Ameryce.

Szef Oddziału II.Szt.N.W.

/ przez Szefa Wydz.Wyw./

Przedstawiam w załączeniu raport organizacyjny Pułk.Fabiszewskiego z dnia 25.XI.1941 r.

W związku z tym raportem melduję co następuje :

- 1/ Jak doniosłem depeszą z dnia 23.XI L.Dz.265/41 kontakt z Pułk. Fabiszewskim został nawiązany, początkowo pocztą lotniczą dobrze zabezpieczoną, następnie zaś wysłałem mu wstępne wytyczne angielską pocztą dyplomatyczną.
- 2/ Zadania placówki południowo-amerykańskiej wyobrażam sobie w sposób następujący:
 - a/ obserwacja wpływów, penetracji i akcji państw osi w krajach Ameryki Płdn.;
 - b/ obserwacja wrogiej działalności dla Aljantów oraz dla interesów polskich ze strony grup, organizacji i osób, które mamy możliwość obserwować, a w szczególności ze strony mniejszości Państwa Polskiego;
 - c/ Współpraca w tej dziedzinie z Anglikami i Amerykanami;
 - d/ obserwacja i inwigilacja polskich ochotników wyjeżdżających do Anglii.
- 3/ Organizacja placówki:
 - a/ Pułk.Fabiszewski powinien być uplasowany przy Poselstwie Polskim w Buenos Aires, z możliwością ewentualnego przeniesienia się do Rio de Janeiro.
 - b/ Dla ułatwienia swobody poruszania się oraz osobistego bezpieczeństwa powinien on otrzymać paszport dyplomatyczny.

- c/ Budżet na działalność placówki - \$ 800.- / poza poborami Fabiszewskiego/ nie wydaje mi się wygórowanym.
- d/ Lokal biurowy powinien znajdować się o ile możliwości w gmachu Poselstwa lub Konsulatu.
- e/ Proponowałbym personel biurowy w składzie jednego pracownika oraz jednej maszynistki.
- f/ Placówki dyplomatyczne i konsularne w innych krajach południowo amerykańskich powinny być poinformowane o charakterze i zadaniach Pułk. Fabiszewskiego i powinny otrzymać polecenie współpracy z nim.
- g/ Co do mnie zgadzam się na zaangażowanie w charakterze pracownika, proponowanego przez Fabiszewskiego - Jana Szulca, którego znam z jego pracy przed wojną, jako dobrego fachowca.

4/ Poczta. Istnieje możliwość przesyłania raz na dwa tygodnie poczty za pośrednictwem kurjera dyplomatycznego angielskiego.

W tej dziedzinie wykonała się jedynie ta trudność iż Anglicy, powołując się na swoje przepisy, żądają dostarczenia im poczty zalepionej, lecz niezapieczonej pieczęciami. Możemy zabezpieczyć się przeciw temu przez specjalne dokładne opakowanie poczty.

Skoro placówka południowo^{WO}-amerykańska będzie rozporządzała lokalem - będzie ona mogła otrzymać szyfry.

Sprawy mniej ważne byłyby przesyłane pocztą lotniczą, odpowiednio zabezpieczoną.

Placówka południowo-amerykańska komunikowałaby się z Centralą tylko za pośrednictwem ekspozytury Estezet w New Yorku, za wyjątkiem spraw b.ważnych, które miałyby prawo szyfrować bezpośrednio do Londynu powiadamiając o nich Ekspozyturę.

5/ Co się tyczy proponowanego przez Fabiszewskiego kontaktu osobistego, to ze względu na wysoki koszt, który wynosiłby około \$ 1.200.-, nie widzę narazie możliwości realizacji tego projektu. Być może, że w miarę organizacji Ekspozytury Estezet będzie możliwe moje spotkanie z Fabiszewskim w którymś z krajów Ameryki Południowej lub w Meksyku.

W związku z powyższym proszę Pana Pułkownika o:

- 1/ Polecenie przepracowania niniejszych projektów organizacyjnych i ewentualną ich aprobatę.
- 2/ Polecenie zbadania finansowania placówki południowo-amerykańskiej, gdyż, o ile w styczniu lub lutym mógłbym jeszcze pokryć koszty placówki, o tyle w miarę rozbudowy Ekspozytury Estezet będzie to prawdopodobnie niemożliwe.
- 3/ Uzyskanie dla Fabiszewskiego paszportu dyplomatycznego i uplasowanie go przy Poselstwie R.P. w Buenos Aires, przy jednoczesnym powiadomieniu innych placówek dyplomatycznych w krajach południowo-amerykańskich.

Narazie Fabiszewski otrzymał następujące zlecenia:

- a/ Ogólne zadania,
- b/ kilka wiadomości natury kontr-wywiadowczej,
- c/ zapytanie czy nawiązał kontakt z agencją Sulamericana w Rio de Janeiro,
- d/ dane co do możliwości komunikacji pocztowej przez Anglików i zapytanie co do warunków bezpieczeństwa, jeżeli chodzi o przechowanie aktów,
- e/ kilka wskazówek technicznych.

Proszę Pana Pułkownika, o ile możliwości, o telegraficzną decyzję w powyższych sprawach.

~~/ Sądwick /~~

1 załącznik.